

entitled "Learning, Education and Games", aimed at exploring the possibilities and problems of using digital games during the study of social disciplines in high school.

Although the use of different types of games is a common approach to learning by many teachers, the proliferation of digital games is weak. This includes educational games (designed for learning) and commercial games (created for entertainment but successfully used for training).

The research has shown that in order to use digital games effectively, teachers of history should be competent in two areas. Firstly, an understanding of the nature and content of history as a discipline and pedagogical purposes of teaching history, and secondly, knowledge of different types of games and their characteristics. With solid knowledge in both of these areas, teachers can balance students' play with historical ideas in digital games and implement techniques that allow students to get out of the game reality in order to discuss and reflect their experience, including its strengths and limitations, to study history. This study suggests that the profound competence of teachers in both areas can be shaped by partnership and collaboration between educators, students, scientists, gamers and developers.

Digital technologies undoubtedly transform education in Ukrainian realities, that is why history teachers should actively work on the formation of students historical digital literacy, which will help to ensure effective study of the past in the future.

Key words: *American experience, history education, high school, computer games, historical digital literacy.*

УДК 378.147:371134-027.875:615.8(4)

Інна Мордвінова

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

ORCID ID 0000-0002-0759-0360

Аліна Ольховик

Сумський державний університет

ORCID ID 0000-0003-0114-1190

DOI 10.24139/2312-5993/2018.01/152-161

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ» ТА «ЕРГОТЕРАПІЯ» У КРАЇНАХ ЄВРОПИ

У даній статті наведено аналіз існуючих програм підготовки фахівців фізичної терапії та ерготерапії у країнах Європи. Виявлено специфіку професійної підготовки фахівців із фізичної терапії та ерготерапії в деяких країнах Європи та обґрунтовано можливості творчої реалізації прогресивних ідей закордонного досвіду у вищих навчальних закладах України. Аналіз досвіду європейських країн дасть можливість використовувати позитивні тенденції у вітчизняній підготовці фахівців із фізичної терапії та ерготерапії й випускати на ринок праці кваліфікованих фахівців.

Ключові слова: *фізична реабілітація, фізична терапія, ерготерапія, навчальні програми, спеціальність, вищий навчальний заклад, студенти, країни Європи.*

Постановка проблеми. В епоху глобального зниження рівня здоров'я населення України зростає необхідність відродження природних підходів до вирішення проблем здоров'я, зростання попиту на фізично-реабілітаційні послуги зумовлюють потребу у кваліфікованих фахівцях, здатних розробляти й застосовувати новітні комплексні оздоровчо-реабілітаційні технології для відновлення, зміцнення та збереження здоров'я різних соціально-демографічних груп населення.

Підготовка спеціалістів за напрямом «Фізична терапія, ерготерапія» здійснюється здебільшого без урахування міжнародного досвіду, а тільки на підставі трактування місця й ролі фізичної реабілітації в національних системах фізичної культури та охорони здоров'я. Тому вивчення різних аспектів професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичної реабілітації в зарубіжних країнах слугуватиме поштовхом до розвитку галузі фізична терапія, ерготерапія в Україні.

Аналіз актуальних досліджень. Посилений розвиток фізично-реабілітаційної освіти в Україні з кінця ХХ ст. потребує фундаментальної переорієнтації змісту, форм і методів кваліфікаційної підготовки фахівців із фізичної реабілітації (ФР) з урахуванням змін постанови КМУ від 01 лютого 2017 року № 53 про введення нової спеціальності в галузі «Охорони здоров'я» «Фізична терапія, ерготерапія» [13; 17].

Професійну підготовку фахівців із фізичної терапії та ерготерапії в Україні протягом 2016–2017 н.р. здійснював Український католицький університет (УКУ). Сутність навчання в УКУ полягає в підготовці спеціалістів європейського рівня та впровадження прогресивного стандарту вищої освіти з фаху «фізична терапія, ерготерапія» згідно з міжнародними вимогами. В основу підготовки бакалаврів в УКУ покладено цілеспрямований та мультидисциплінарний принципи. Основною ціллю розповсюдження новітньої культури реабілітації є покращення стану здоров'я пацієнтів. Тому вважаємо за необхідне для вдосконалення освітнього процесу, кращого розуміння переваг і недоліків національної системи навчання фізичних терапевтів та ерготерапевтів, прогнозування їх розвитку на основі наукового висвітлення педагогічного досвіду окремих країн Європи. Цей процес активізує увагу до результатів досліджень із педагогіки та дасть настанови на вдосконалення існуючої реабілітаційної системи в Україні [3, 20].

Мета статті – визначити теоретичні основи формування професійної підготовки фізичних терапевтів та ерготерапевтів в Україні.

Для досягнення поставленої мети вирішувалися такі **задачі**:

- проаналізувати стан проблеми й напрями вдосконалення професійної освіти фізичних терапевтів та ерготерапевтів в Україні;
- дослідити специфіку професійної підготовки фахівців із фізичної терапії та ерготерапії в деяких країнах Європи та обґрунтувати можливості

творчої реалізації прогресивних ідей закордонного досвіду у вищих навчальних закладах України.

Методи дослідження: аналіз навчально-методичної літератури, синтез, порівняння, педагогічне спостереження.

Виклад основного матеріалу. Наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту та реабілітації в Україні здійснено О. Вацебою (2009), С. Гук (2015), О. Погонцевою (2011), В. Поліщук (2013) та ін. [5, 3; 9, 255; 15, 7; 16, 203].

Поглиблені дослідження щодо професійної підготовки фахівців із ФР в Канаді (бакалаврів) було проведено Н. Беліковою (2010), А. Герциком (2004) [2, 8; 3, 21; 6, 2; 7, 28; 8, 22]. Значний науковий і практичний інтерес становлять праці зарубіжних науковців із підготовки таких фахівців із ФР, як: С. Вествотер-Вуд (S. Westwater-Wood, 2011), Х. Ган (H. Gunn, 2012) [19, 331; 21, 81]. Це свідчить про актуальність та багатоаспектність проблеми професійної підготовки фахівців із реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. Творче використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду сприятиме розв'язанню суперечностей між: зростанням суспільних вимог до професійної кваліфікації фахівців із фізичної терапії та ерготерапії та наявним рівнем їхньої професійної підготовки; сучасними світовими тенденціями розвитку фізіотерапевтичної освіти та недосконалістю нормативно-правового, змістового, технологічного та науково-методичного забезпечення професійної підготовки фахівців даної кваліфікації.

Для аналізу зарубіжного досвіду, насамперед, необхідно з'ясувати різницю між двома поняттями – «фізична терапія» та «ерготерапія».

Найбільш розповсюдженими термінами є «фізична терапія», або «фізіотерапія» та «фізичний терапевт», або «фізіотерапевт».

За визначенням Польського товариства фізіотерапії (Polskie towarzystwo zjoterapii), «фізична терапія» – часткове або повне відновлення функцій людей із особливими потребами з використанням фізичних вправ із лікувальною метою [20].

Канадська асоціація фізичної терапії (Canadian Physiotherapy Association) у своєму тлумаченні фізичної терапії визначає, що фізична терапія – це професійна галузь охорони здоров'я, спрямована в основному на запобігання і зменшення рухових дисфункцій (серед основних засобів – застосування фізичних вправ), що передбачається й фізичною реабілітацією [7, 29; 18].

На думку А. Герцика, існує відповідність між національним тлумаченням терміна «фізична реабілітація» та інтернаціональним тлумаченням терміна «фізична терапія» (physical therapy). Ці терміни мають близьке змістове навантаження, оскільки ключовими аспектами є, по-перше, спрямування професійної діяльності на функціональне відновлення (реабілітацію) хворих та неповносправних, по-друге,

застосування однакових засобів і методів впливу, серед яких основними є фізичні вправи [6, 3; 7, 34].

Отже, фізична терапія – цілеспрямоване використання фізичних вправ для відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності людей різних верств населення.

Щоб передати значення англomовного терміна «occupational therapy», у вітчизняній літературі використовують цілу низку слів і словосполучень, до яких належать «ерготерапія», «заняттєва терапія», «працетерапія», «трудотерапія» та «окупаційна терапія».

Ерготерапія – це клієнтоцентрична професія у сфері охорони здоров'я, спрямована на покращення здоров'я й добробуту людини через її залучення до активної життєдіяльності. Ерготерапевти працюють над покращенням функціональних можливостей клієнтів, адаптують діяльність та середовище для виконання бажаних або потрібних клієнту занять (WFOT, 2012) [22].

Всесвітня федерація ерготерапевтів (World Federation of Occupational Therapists) підкреслює необхідність застосування різних реабілітаційних технологій і комплексів, що сфокусовані на відновленні втрачених пацієнтом навичок самообслуговування та здатності до виконання завдань як у повсякденному житті, так і в умовах виробничого середовища [22].

Фахівці з даної галузі здоров'я займаються відновленням навичок самообслуговування хворих у повсякденному житті. Для проведення ерготерапії хворому слід відтворити модель житла, де він мешкатиме, та відпрацювати з ним навички, що потрібні в побуті – налити чай, розігріти їжу, відрізати шматок хліба, вмитися, відвідати туалет, відкривати ланцюжок на дверях, повертати ключ у замку дверей тощо. Разом із ерготерапевтом хворий також відновлює порушені функції кисті та пальців: складає кубики, викладає із зерняток малюнки та виконує інші завдання, які розвивають дрібну моторику рук...» [1, 109].

На нашу думку, ерготерапія – це невід'ємна ланка в комплексному відновному процесі осіб із різноманітними захворюваннями, що має за мету відновлення фізіологічних, побутових та соціальних навичок кожної людини.

Проаналізувавши низку визначень, погоджуємося з вище викладеною думкою і вважаємо, що ерготерапія спрямована на відновлювальну діяльність хворого в повсякденному житті, тоді як фізична терапія – на функціональне відновлення хворих.

Отже, актуальним питанням сьогодення є професійна підготовка фахівців із «фізичної терапії» та «ерготерапії» в Україні й збагачення педагогічного досвіду підготовки бакалаврів на прикладі зарубіжних країн.

З 2016 року в містах України почали підготовку фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. На даний час відповідних фахівців готують понад 30 ВНЗ України. Студенти, які навчаються за цією спеціальністю, отримують

освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр фізичної терапії, ерготерапії (4 роки на базі повної загальної середньої освіти) та магістр фізичної терапії, ерготерапії (1,5 роки на базі першого рівня вищої освіти – бакалавр зі спеціальностей «фізична терапія, ерготерапія»), доктор філософії з фізичної реабілітації (4 роки на базі другого рівня вищої освіти – магістр зі спеціальності «фізична терапія, ерготерапія», «фізична реабілітація») [11, 8; 14, 15]. Відповідно до вимог міжнародних організацій, що займаються регулюванням професійної, освітньої та практичної діяльності ерготерапевтів та фізичних терапевтів (Всесвітньої Федерації Ерготерапевтів і Всесвітньої Конфедерації Фізичної Терапії), обов'язковим компонентом навчальних програм бакалаврського та магістерського рівнів для цих спеціальностей є навчальні практики з мінімальною тривалістю 1000 годин [12].

Отже, залишається нез'ясованим питання, кому саме підпорядковуються випускники ВНЗ, незважаючи на те, що спеціальність «фізичний терапевт» внесена в Міжнародний класифікатор професій ISCO-08, спеціальність «фізіотерапевт» зазначено за кодом 2264 у частині 226 «Інші спеціалісти охорони здоров'я». У цю частину увійшли професії охорони здоров'я, за винятком лікарів (традиційної, нетрадиційної та народної медицини), ветеринарів, медсестер, акушерок, молодшого медичного персоналу [13]. Таким чином, спеціальність «фізіотерапевт» (фізичний терапевт) у Міжнародному класифікаторі професій ISCO-08 не належить до лікарських.

Підготовка фахівців із фізичної терапії в Болгарії проводиться у трьох університетах та трьох вищих коледжах, які разом випускають близько 200 студентів за рік. Згідно з даними департаменту освіти Болгарської асоціації кінезіотерапевтів та реабілітологів (Bulgarian Association of Kinesitherapists and Rehabilitators), у даній країні Університетська підготовка триває чотири роки (3750 навчальних годин), у коледжах – три роки (3900 годин). Наприкінці трьох років навчання студенти отримують ступінь бакалавра з фізичної терапії (BSc in Physiotherapy), кваліфікація – реабілітолог (Rehabilitator). Після чотирьох років навчання в університеті студенти здобувають професійну кваліфікацію кінезіотерапевтів (Kinesitherapist). Усі фізіотерапевти в Болгарії підпорядковуються Міністерству охорони здоров'я [3, 8].

У Португалії підготовка фахівців з даної спеціальності триває чотири роки і включає 2945 годин, з них: теоретичне навчання – 860 годин, практичне – 515 годин; клінічне – 570 годин; семінарів – 20 годин; стажування – 980 годин. Підготовка магістрів із фізичної терапії триває три семестри з введенням у спеціалізацію таких напрямів роботи: кардіо-респіраторна, соціальна, ортопедична, мануальна, спортивна, неврологічна реабілітації [3, 22; 4, 30].

У Великій Британії професійна підготовка фізичних терапевтів здійснюється за денною, заочною та дистанційною формами навчання, в

Україні – денною [10, 335]. Система вищої освіти Великої Британії для підготовки фізичних терапевтів передбачає освітні рівні: бакалавр (тривалість навчання 3 роки), магістр (1–2 роки), в Україні: бакалавр (4 роки), магістр (1,5–2 роки). Навчальний рік у британських ВНЗ триває 9 місяців (з кінця вересня до червня). В Україні навчальний рік триває теж 9 місяців і поділяється на 2 семестри [3, 21; 9, 145].

Проаналізувавши систему підготовки фахівців із фізичної терапії в зарубіжних країнах Європи, можемо констатувати, що вона в цілому враховує мету і принципи Болонського процесу. Більшість відмінностей між ними полягає в кількості навчальних та клінічних годин. Використання системи переведення й накопичення кредитів у межах Європейського регіону на сьогодні ще є недосконалим. Оскільки в Україні для спеціалістів із фізичної терапії, ерготерапії гостро стоїть проблема працевлаштування за фахом, цікавим є досвід європейських країн із правого врегулювання даного питання, адже в усіх розглянутих державах професія фізичного терапевта та ерготерапевта має правовий статус. Аналіз досвіду європейських країн дасть можливість використовувати позитивні тенденції у вітчизняній підготовці фахівців із фізичної терапії та ерготерапії.

Висновки. Пріоритетними напрямками вдосконалення професійної підготовки фахівців із фізичної терапії та ерготерапії вважаємо такі: реформування нормативно-законодавчої бази; покращення фінансування сфери вищої освіти; удосконалення стандартів вищої освіти; зміну вимог до вступу на курс фізичної терапії; корекцію змісту навчальних програм; забезпечення клінічної освіти та фахової підтримки студентів-практикантів; покращення зворотного зв'язку між університетами та закладами охорони здоров'я і соціального захисту; зміну вимог до професійної кваліфікації викладачів практичного навчання; залучення фахівців у сфері фізичної терапії до процесу розробки змісту освітніх програм та організації навчання; спеціалізацію магістерської підготовки фахівців із фізичної терапії та ерготерапії; активне використання співпраці університетів із громадськими організаціями; упровадження ефективних механізмів акредитації освітніх програм і сертифікації кваліфікацій фізичних терапевтів та ерготерапевтів; інтеграцію в європейський і світовий освітній простір.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в детальному вивченні професійної підготовки фахівців із фізичної терапії та ерготерапії в Польщі та Словаччині.

ЛІТЕРАТУРА

1. Багрій, І. (2013). Теоретичне осмислення поняття «зайнятості» у заняттєвій терапії. *Теоретичні та практичні аспекти розвитку педагогіки та психології: збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 14–15 червня 2013 року)*, (с. 109–112). Львів: Львівська педагогічна спільнота (Bagrii, I. (2013). Theoretical comprehension of the concept of «employment» in occupational therapy.

Theoretical and practical aspects of the development of pedagogy and psychology: collection of abstracts of scientific works of participants of the international scientific-practical conference, (Lviv, 14-15 June 2013), (pp. 109–112). Lviv: Lviv pedagogical community).

2. Белікова, Н. (2010). Основні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у Польщі. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, 3, 7–10. Х.: ХОВНОКУ – ХДАДМ (Bielikova, N. (2010). The main aspects of training of the future specialists in physical rehabilitation in Poland. *Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports*, 3, 7–10).

3. Белікова, Н. (2010). Структура та зміст підготовки фахівців з фізичної реабілітації в окремих країнах Європи. *Зб. наук. пр. Уман. держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини*, 1, 19–26 (Belikova, N. (2010). Structure and content of training of specialists in physical rehabilitation in selected European countries. *Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University named after P. Tyshyna*, 1, 19–26).

4. Белікова, Н. (2012). *Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язберезувальної діяльності* (автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04). КМ України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ (Bielikova, N. (2012). *Theoretical and methodological principles of training of the future specialists in physical rehabilitation to healthcare activities* (DSc thesis abstract). Kyiv).

5. Вацеба, О. (2009). Історія вітчизняної фізичної культури і спорту в тематиці наукових досліджень. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 4, 3–10 (Vatseba, O. (2009). History of domestic physical culture and sports in the field of research. *Theory and methods of physical education and sport*, 4, 3–10).

6. Герцик, А. (2009). До питання тлумачення основних термінів галузі фізичної реабілітації. *Бюлетень Української Асоціації фахівців фізичної реабілітації*, 1, 1–4. Львів (Hertsyk, A. (2009). To the interpretation of the basic terms of the field of physical rehabilitation. *Bulletin of the Ukrainian Association of Physical Rehabilitation Specialists*, 1, 1–4).

7. Герцик, А. (2004). Можливості використання в Україні канадського досвіду організації клінічної діяльності фахівця фізичної реабілітації. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту*, 7, 27–35 (Hertsyk, A. (2004). Possibilities of using Canadian experience in the organization of clinical activity of a specialist in physical rehabilitation in Ukraine. *Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports*, 7, 27–35).

8. Герцик, А. (2010). Фахівець з фізичної реабілітації, чи фізичний терапевт: національне та міжнародне тлумачення назв професій. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, 10, 21–24 (Hertsyk, A. (2010). Specialist in Physical Rehabilitation, or Physical Therapist: National and International Interpretation of Profession Names. *Pedagogy, psychology and medical-biological problems of physical education and sports*, 10, 21–24).

9. Гук, С. (2015). *Професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації в університетах великої Британії* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Кам'янець-Подільський (Huk, S. (2015). *Professional training of specialists in physical rehabilitation at universities in Great Britain* (PhD thesis). Kamianets-Podilskyi).

10. Коробов, А., Иванова, Ю. (2008). *Все о Великобритании*. Х.: Фолио (Korobov, A., Ivanova, Yu. (2008). *All about Great Britain*. Kharkiv: Folio).

11. Кукса, В. (2002). *Професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Київ (Kuksa, V. (2002). *Professional training of specialists in physical rehabilitation in higher education institutions* (PhD thesis). Kyiv).

12. МОЗ України рекомендує залучати студентів-реабілітологів до навчальних практик у закладах охорони здоров'я. Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/pre_20170601_a.html. (*The Ministry of Health of Ukraine recommends involving rehabilitation students in educational practices in health care institutions*. Retrieved from: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/pre_20170601_a.html.)

13. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003-10. [зміни від 7.11.2016 № 1171], Вип. 78. (2016). К.: Держстандарт України. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ26676.html. (*National Classifier of Ukraine (2016): Classifier of professions DK 003-10 [changed from 11.11.2016 to 1171], 78*. Retrieved from: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ26676.html).

14. Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» з напрямку підготовки 6.010203 «Здоров'я людини»: галузевий стандарт вищої освіти України із галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» / розроб.: Дутчак М., Благій О., Василенко М., Вовканич А., Данилевич М., Жданова О. Офіц. вид. [Введ. вперше ; чинний від 28.05.2013 № 618]. К.: М-во освіти і науки України, (2013). (Dutchak, M., Blapii, O., Vasylenko, M., Vovkanych, A., Danylevych, M., Zhdanova, O. (2013). *Educational-qualification level "Bachelor" from the direction of preparation 6.010203 "Human health": industry standard higher. Education of Ukraine in the field of knowledge 0102 "Physical education, sport and health of man"*. Kyiv: Ministry of Education and Science of Ukraine).

15. Погонцева, О. (2011). *Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах* (автореф. дис ... канд. пед. наук: 13.00.04). Запоріжжя: ЗНУ (Pohontseva, O. (2011). *Formation of readiness of the future specialists in physical rehabilitation to professional activity in health centers* (PhD thesis). Zaporizhzhia).

16. Поліщук, В. (2013). Професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації у контексті неперервної освіти. *Зб. наук. праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», 2 (8), 203–205* (Polishchuk, V. (2013). Professional training of specialists in physical rehabilitation in the context of continuing education. *Collection of scientific works of Khmelnytskyi Institute of Social Technologies of the University of Ukraine, 2, 203–205*).

17. *Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266*. (2017). Кабінет Міністрів України. Офіц. вид. К.: КУ України. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP170053.html. (*On Amending the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 29, 2015 № 266*. (2017). Kyiv: Cabinet of Ministers of Ukraine. Retrieved from: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP170053.html).

18. *Description of Physiotherapy in Canada*. Retrieved from: https://physiotherapy.ca/sites/default/files/site_documents/dopen-en.pdf.

19. Gunn, H., Hunter, H., Haas, B. (2012). Problem Based Learning in physiotherapy education: a practice perspective. *Physiotherapy, 98 (4), 330–335*. Retrieved from: <https://www.sciencedirect.com/journal/physiotherapy/vol/98>).

20. *Polskie towarzystwo zjoterapii*. Retrieved from: <http://www.zjoterapia.org.pl>.

21. Westwater-Wood Sarah. (2011). An e-learning tool for paediatric physiotherapy education. *International Journal of Medical Education, 2, 80–86*. DOI:10.5116/ijme.4e5c.942c.

22. *World Federation of Occupational Therapists. Statement on Occupational Therapy* (2012) Retrieved from: <http://www.wfot.org/AboutUs/AboutOccupationalTherapy/DefinitionofOccupationalTherapy.aspx>).

РЕЗЮМЕ

Мордвинова Инна, Ольховик Алина. Подготовка студентов специальности «Физическая терапия» и «Эрготерапия» в странах Европы.

В данной статье приведен анализ существующих программ по подготовке специалистов физической терапии и эрготерапии в странах Европы. Выявлена специфика профессиональной подготовки специалистов по физической терапии и эрготерапии в некоторых странах Европы и обоснованы возможности творческой реализации прогрессивных идей зарубежного опыта в высших учебных заведениях Украины. Анализ опыта европейских стран даст возможность использовать положительные тенденции в отечественной подготовке специалистов по физической терапии и эрготерапии и выпускать на рынок труда квалифицированных специалистов.

Ключевые слова: физическая реабилитация, физическая терапия, эрготерапия, учебные программы, специальность, вуз, студенты, страны Европы.

SUMMARY

Mordvinova Inna, Olkhovik Alina. Preparation of students in specialty «Physical therapy» and «Ergotherapy» in countries of Europe.

Introduction. *In the epoch of global decline in the health of the population of Ukraine, increasing demand for physiotherapeutic and ergotherapeutic services are increasing the needs for qualified specialists who are able to develop and apply the latest integrated health and rehabilitation technologies for recovery, strengthening and preserving the health of different socio-demographic groups.*

Analys of recent research. *The strong development of physical-rehabilitation education in Ukraine since the end of the twentieth century requires a fundamental reorientation of the content, forms and methods of qualification training of specialists in physical rehabilitation (PR) with changes CMU from 1 February 2017 number 53 for introduction of new specialties in the sector «Health Care», one of which – «Physical therapy» and «Ergotherapy».*

The main objective of dissemination of the latest rehabilitation culture is based on scientific comparison of pedagogical empirical experience of Ukraine and some European countries.

Aim of the study *is to determine the theoretical basis for the formation of professional training of physical therapists and ergotherapists in Ukraine.*

Research methods – *analysis of educational-methodological literature, synthesis, comparison, pedagogical observation.*

Results. *Having analyzed the system of training specialists in physical therapy in foreign countries of Europe (N. Belikova, 2010; A. Hertsyk, 2004; S. Westwater-Wood, 2011; H. Gunn, 2012), it turns out, that it generally takes into account the purpose and principles of the Bologna process. Most of the differences between them concern the amount of training and clinical hours. The use of the system of transfer and accumulation of credits within the European region is still imperfect.*

In Ukraine for specialists in physical therapy, ergotherapy there is an acute problem of employment in the specialty, the experience of European countries on the right settlement of this issue is interesting, because in all the considered states the profession of physical therapist and therapist has legal status. Analysis of the experience of European countries will make it possible to use positive trends in the domestic training of specialists in physical therapy and ergotherapy.

Conclusion. *Analysis of the experience of European countries will make it possible to use positive trends in the domestic training of specialists in physical therapy and to issue qualified labor force to the labor market.*

Key words: *physical rehabilitation, physical therapy, ergotherapy, training programs, specialty, institution of higher education, students, European countries.*